

El Comitè d'Ètica Assistencial

Els comitès d'ètica assistencial són grups multidisciplinaris de professionals i usuaris d'una institució sanitària, que amb caràcter consultiu, pretenen aclarir i resoldre els conflictes de valors que sorgeixen a la pràctica clínica. Aquests grups van néixer als EUA i es van estendre ràpidament al Canadà, a Austràlia i a alguns països europeus. El Consell d'Europa va recomanar-ne, a partir del 1989, la creació, la difusió i l'intercanvi d'experiències.

A Catalunya i a la resta de l'Estat aquests grups existeixen de fet o es troben en vies de creació. El CEA del nostre Hospital està en procés de constitució i vol tenir redactats els seus estatuts abans de l'estiu.

No s'han de confondre els comitès d'ètica assistencial amb els comitès ètics d'investigació clínica, que han de vetllar per la correcció metodològica i ètica dels estudis realitzats amb pacients subjectes a experimentació.

Les funcions

Bàsicament, són les següents:

- L'educació i la formació, tant per als membres del grup com per a la resta de professionals de la Institució.
- El desenvolupament de protocols institucionals d'actuació en aquells casos en els quals es plantegen amb més freqüència conflictes ètics.
- L'anàlisi de casos conflictius a proposta dels professionals assistencials.

Cal destacar que porten a terme una **funció assessora i consultiva** i que, per tant, les reflexions i anàlisis dels casos i situacions no tenen un caràcter vinculant ni eximeixen els professionals de la seva responsabilitat en les decisions.

La composició

Les persones que participen en un comitè d'ètica assistencial han de tenir interès per les qüestions ètiques, competència professional, capacitat de diàleg —perquè és la base de la metodologia de treball— i de treball en equip —perquè les decisions s'han de basar en el consens—.

En la seva composició s'ha d'assegurar la transdisciplinarietat. Es per això que hem previst que el Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital de Granollers estigui format per metges, infermeres, la responsable de l'atenció al client, la responsable d'atenció religiosa, un jurista i un representant de la societat no vinculat directament a l'atenció sanitària.

Per aclarir encara més què és el Comitè d'Ètica Assistencial, potser convé explicar el que no és. El CEA no és un comitè deontològic, tampoc és un mecanisme de control ni sancionador, no és un àmbit d'acció sindical i no eximeix el professional de la presa de decisions.

Manoli Macarro
Cap d'Infermeria de l'UCI

Entrevista amb el Dr. Joan Padrós

"Ciència i humanitat"

Nascut a Castellterçol, en Joan Padrós va estudiar Medicina a la Universitat Central de Barcelona. 20 anys de vida professional a l'Hospital de Granollers l'han portat a interessar-se pels conflictes ètics que sorgeixen en la pràctica assistencial i per la recerca de solucions que puguin tenir en compte totes les dimensions de la persona malalta. És un dels impulsors més actius del Comitè d'Ètica Assistencial que s'està constituint al nostre Hospital.

Explica'ns la teva trajectòria professional.

Vaig estar com a metge resident a l'Hospital de Sant Pau i Sta. Tecla de Tarragona, però es podria dir que la meua carrera professional ha transcorregut en aquesta casa, en la qual fa vint anys que hi sóc. Des que vaig arribar he estat al Servei de Medicina Interna, la qual cosa m'ha permès viure la seva evolució.

Bioètica i ètica assistencial. On rau la diferència?

La bioètica té una definició més àmplia que inclou aspectes relacionats amb la manipulació genètica o amb l'ecologia. A nosaltres, com a assistencials, el que ens afecta d'una manera més directa és l'ètica assistencial, que ens ajuda a resoldre els conflictes ètics que sorgeixen en la pràctica assistencial i que vivim profundament. Això és el que motiva la necessitat de posar en marxa un comitè d'ètica assistencial com a metodologia d'anàlisi i resolució de problemes en aquest camp.

Algú podria arribar a pensar que abans l'ètica a la praxi assistencial no preocupava els professionals. Per què sorgeix avui aquesta preocupació per l'ètica assistencial?

A la pràctica assistencial sempre han existit problemes morals. El que succeeix és que l'educació que hem rebut fins ara ha estat basada en un model molt reduccionista. Ens han format, sobretot, en aspectes del coneixement científic i biomèdic, i els aspectes de tipus psicosocial, o bé no s'han contemplat o bé s'han tractat en assignatures

que han tingut molt poc relleu. Ens pensàvem que amb el sentit comú i els codis deontològics, que molt poca gent es llegeix, n'hi havia prou.

La realitat és que la Medicina i, per tant, la pràctica assistencial, ha canviat més en els últims vint anys que en vint segles, entre altres coses perquè els avenços científicotècnics ens han desbordat, i també perquè la nostra actitud paternalista ja no és el que necessita el malalt, que cada vegada vol més informació i reclama més autonomia. També és cert que el reconeixement dels drets dels malalts s'ha anat imposant de forma definitiva. Hi ha altres factors que justifiquen l'aparició de la bioètica i l'ètica assistencial, com ara el concepte d'equitat, que no té cap precedent en la història de la pràctica mèdica.

Ens podries posar algun exemple de situació en la qual el codi deontològic no sigui suficient i calgui consultar el Comitè d'Ètica Assistencial?

Els codis deontològics no ens diran, per exemple, a qui hem de donar prioritat per ingressar a l'UCI entre una persona de 80 anys que havia tingut una salut plena fins que va patir una complicació aguda i una persona de 15 anys amb una deficiència psíquica profunda. Davant una situació així hem de prioritzar, la qual cosa no sempre és fàcil, i la mediació d'un comitè d'ètica pot ser molt útil per analitzar i resoldre un problema sobre el qual actuen professionals amb diferents posicionaments i creen-